

Britse strijdmacht die diep in Libye stond, te verzwakken door een deel naar Griekenland te zenden? Zou dat niet weer tot een fiasco leiden, te vergelijken met de smadelijke Engelse aftocht uit Noorwegen in de lente van '40? Anderzijds: was het niet zo dat als men Griekenland *geen* hulp bood, die terughoudendheid niet alleen in Engeland en de staten van het Britse Gemenebest maar vooral ook in bezet Europa en in Amerika een deplorabele indruk zou maken? *'The disadvantages of leaving Greece to her fate will be certain and far-reaching'*, rapporteerden de Britse *Chiefs of Staff* aan Churchills oorlogskabinet, maar *'even the complete failure of an honourable attempt to help Greece need not be disastrous to our future ability to defeat Germany . . . On balance we think the enterprise should go forward.'*¹ Bij die conclusie had het kabinet zich op 24 februari aangesloten. Niet dat men die *'complete failure'* voor zeker hield! Misschien zou het mogelijk blijken, de Duitsers te stuiten – en dat feit zou van beslissende invloed kunnen zijn op de houding van Turkije en Joegoslavië.

Engelands zaak was in Joegoslavië populair: de Serven hadden in de eerste wereldoorlog aan de zijde van Frankrijk, Engeland en Rusland gevochten en het nieuwe koninkrijk dankte zijn ontstaan aan de overwinning der Geallieerden in 1918. Joegoslavië was overigens een verdeeld en brokkelig geheel gebleven en van de dynastie die van Servische oorsprong was, was niet voldoende bindende kracht uitgegaan. Koning Alexander I en zijn ministers waren niet in staat geweest, de tegenstellingen tussen de verschillende volkeren (Serven, Kroaten, Slowenen, Bosniërs, Montenegrijnen, Macedoniërs) te bezweren. Die tegenstellingen hadden de koning ook het leven gekost: in samenwerking met Kroatische fascistische terroristen uit Macedonië hem in 1934 in Marseille vermoord. Kroonprins Peter was toen elf jaar. Nadien werd het koninklijk gezag door een regent uitgeoefend: een broer van Alexander, prins Paul.²

Ook de prins-regent stond in zijn hart aan Englands kant. Voor de meeste van zijn ministers gold trouwens hetzelfde. Maandenlang hadden zij geweigerd, zich bij het Driemogendhedenverdrag aan te sluiten, zulks mede daarom omdat zij volgens de letter van dat verdrag verplicht konden worden, aan Duitslands zijde aan de oorlog deel te nemen. Hitler en zijn minister van buitenlandse zaken, von Ribbentrop, waren die aansluiting blijven eisen, Hitler in een gesprek dat hij begin maart met prins Paul gevoerd had. Er was

¹ Aangehaald in (*United Kingdom, Cabinet Office*) *History of the Second World War. Military Series*. J. R. M. Butler: *Grand Strategy*, dl. II (1957), p. 442-43. (Verder aan te halen als Butler: *Grand Strategy*, dl. II). ² Er waren eigenlijk drie regenten maar van hen drieën was prins Paul veruit de invloedrijkste.